

På sporet av Stanshunden

Klar, ferdig, kon-tur: Tor Åge Bringværd forklarer deltakerne hva de nå er i ferd med å begi seg ut på: Historiene første kon-tur for allmennheten.

– Her ligger en hund begravet, sier Eilert Sundt-Ohsen megetsgende og kikker inn i et enormt strupehode. Bak ham puster Tor Åge Bringværd og en håndfull andre sporhunder tungt. Kartozoologene har inntatt Stamsund.

– Eilert! Hvor er vi nå, peser forfatter og kreativ moromann Tor Åge Bringværd.

Han befinner seg i ulendt terrenget i Stamsund. Folget på tolv har nettopp passert en gedigen øregang - midt på Halsan, blant gressstuer og små steinknauser.

– Nå nærmer vi oss forlabben, svarer Eilert Sundt-Ohsen og peker på et gatekort over Stamsund.

Midt på kartet ser man et tydelig omriss av en litt tykkfallen, sittende hund. En Stanshund. En Canis Pescatorae Corpulentis.

Plutselig snubler følget over en panda. Jakten på Stamsunds skjulte dyreliv er i full gang.

– Det hele begynte i 1974. Jeg satt på flyet på vei til Reykjavik og studerte et kart over byen. Plutselig stirret den opp på meg. Urfisken, forteller Tor Åge Bringværd.

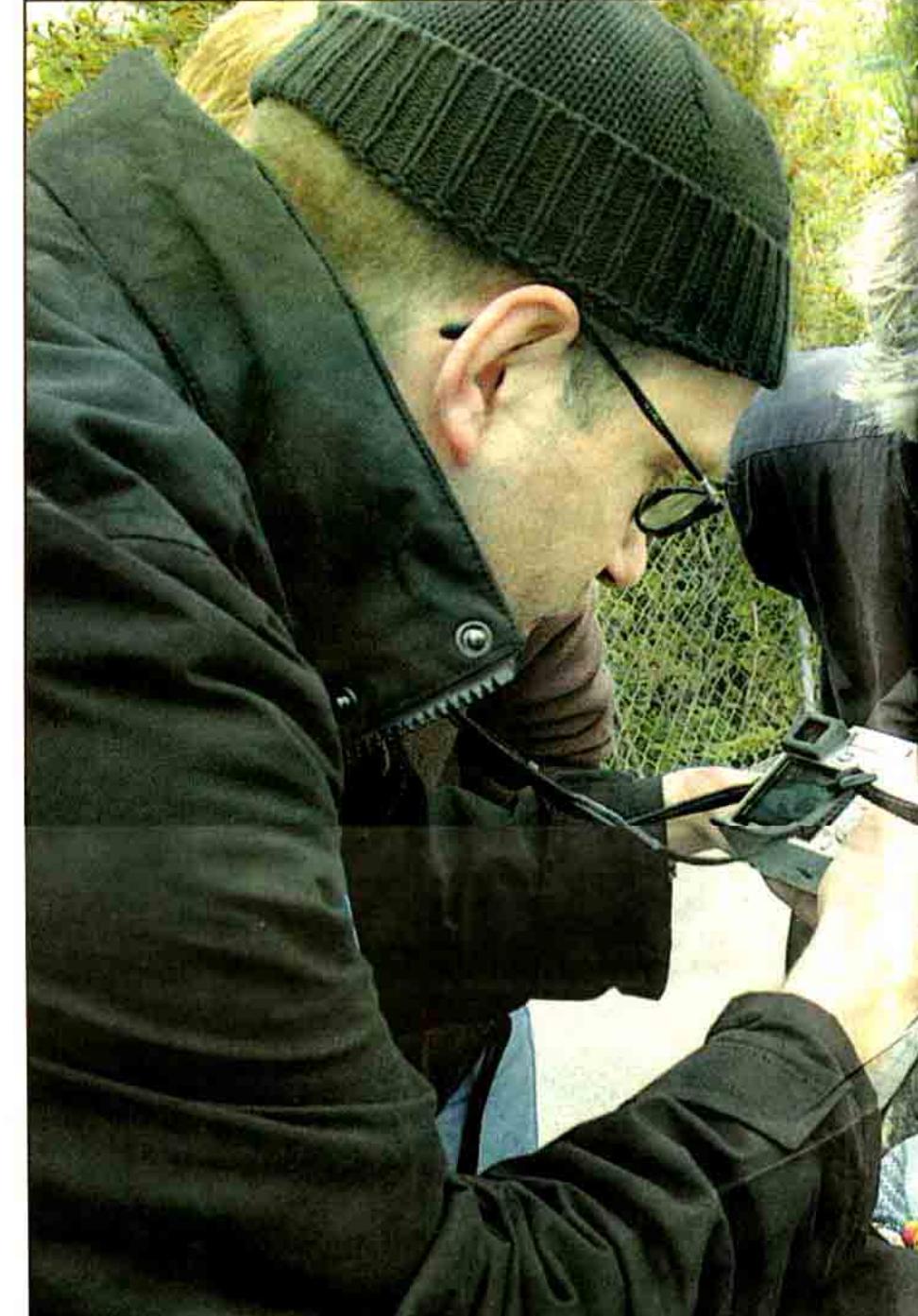
Han har tatt seg en pause nå. Midt på

Voff: Dina var følgets naturlige leder - i jakten på en fjern slekting, en tykkfallen muldhund. Matfar Jon Heger var imponert over dyrelivet langs veien.

I farta: Her er de kartozoologisk førstewesende på vei ned mot forlabben.

Midtpunkt: Utan at han helt forsto hvorfor, ble unge Stig André Olsen fra Stamsund på en gjenstand for stor oppmerksomhet fra en hel gruppe merkelige mennesker. Årsaken var Bamse - verdens sterkeste bjørn. Og en genser med dyr på.

Først trodde han det var en elefant i en lenestol. Eller en maurusluker. Til slutt ble det brukt på det rene at det var en Stanshund.

Under teaterfestivalen i forrige uke ble allmennheten for aller første gang invitert med på en «kon-tur», som Sundt-Ohsen så fiffig har døpt det: En tur langs området der alt dyreliv blir behørig dokumentert. Og ikke så veldig spennende, sukker Bringværd.

Turen resulterte i novellen «Fisken».

– Der spurte jeg om noen ville være med å leke denne leken. Men ingen meldte seg. I fjor ga jeg dem ut for siste gang. Da var det aller siste sjanse. Og plutselig meldte det seg til stykker. Helt uavhengig av hverandre. Siden har vi lekt sammen, sier Tor Åge.

Han ser fornøyd bort på sine to med-

generalsekretærer Eilert Sundt-Ohsen og Roger Pihl. Takket være dem, begynte den kartozoologiske snøballen å rulle.

– Det var Eilert som satte navn på det. Kartozoologi, sier Bringværd og smilte fornøyd over.

Etter å ha gått opp området til en frognerkrisenter, et politisk sprettnehorn, en menneskekjær dvergmaurusluker og en landfast vandrelaks - for å nevne noe - er turen endelig kommet til stanshunden som Eilert fant da han flyttet til Stamsund i vinter.

Norsk Kartozoologisk Forening består av kun tre generalsekretærer, men etter hvert

som media har fattet interesse for den merkelige hobbyen, har interessen økt.

– Men vi tar ikke opp hvem som helst.

Mange er flinke til å finne dyr i kart, men det hjelper jo ikke. Det er den grundige undersøkelsen og kartleggingen av området som er selve hovedpoenget i kartozoologien. Og ofte finner folk bare mark. Det er ikke så veldig spennende, sukker Bringværd.

Ett få minutter har følge funnet både løvetanner og en māke. Samt et Kattberg. Tempot er svært bedagelig.

– Gjør man dette for fort, kan man gå glipp av detaljer, fastholder Eilert.

Akkurat dette ser ut til å passe Bringværd bra. Han lunter rolig avgårde mens han småprater med hundevalpen Dina på ni uker.

– Vi anføres av en hund. Helt perfekt, mumler han.

Så dukker strupehodet opp. Forkledt som en gammel bunkers fra krigenes dager. Generalsekretærerne knipser ivrig. Strupehodet er så stort at det er plass til dem alle.

– Kan den ha blitt utsatt for dyreforsøk, under Pihl.

– Det ville vært ille, sier en opprørt Bringværd.

– Kanskje den er operert for strupekreft? Det kan være årsaken til at den sjeldent bjefer, forsør Sundt-Ohsen.

Og verre skal det bli. For nå tar følget en avstikker innom hundens hode. Det er strengt tatt ikke en del av området, men foreningen mener de her kan få svar på en del viktige spørsmål om dyrets liv og levnet.

Hittil har ingen forskrente hageeiere ringt politiet. Det ville i så fall ikke vært konstaterer Bringværd.

Og følget er ikke i tvil. Stanshunden er radiometert. En diger mast rager opp fra midt i hodet på hunden.

– Kanskje den til og med styrter fra et mordskifte det ute i verdensrommet et sted, fabulerer Eilert.

Han begynner å bli varm i troya nå. Teoriene kommer på løpende bånd. Snart kommer en del av dem i bokform også. «Fakten på den skjulte elefanten» kan ventes fra foreningen til neste høst.

– Men elefanten er en gulrot. Jeg håper ikke vi finner den. Da må vi i tilfelle gjemme den igjen, sier Bringværd.

En time senere er følget på vei inn i en hage for å ta en hageflamingo i nærmere øyesyn. Et utall hageslanger er allerede festet til

film. Det samme er en Gaupen-tillhenger, en hval forkledt som fontene og papiret med pandalakris.

Stamsundværing Jon Heger er imponert over mangfoldet i dyrelivet.

– En spennende tur. Vi har lært å utvide perspektivet vårt. Og det er et langt mer yrende dyreliv i Stamsund, enn jeg har vært klar over.

Hittil har ingen forskrente hageeiere ringt politiet. Det ville i så fall ikke vært konstaterer Bringværd.

Dette er en farlig hobby, konstaterer Bringværd og forteller om gangen da de var på vandring i ambassadestrekket i Oslo. Til slutt var to politibiler og fire sykklende politimenn på jakt etter det mystiske følget som tok bilder av bygg de ikke burde fått blikk på.

– Det var greit å forklare politiet hva vi gjorde der. Det tok litt lengre tid å forklare hvorfor, forteller Eilert.

– Det er jo Bamse, verdens sterkeste bjørn, fastslår bjørnekjenner Bringværd.

Futten har gått litt ut av sporphundene, men så dukker Stig André opp. Han blir trillet i barnevogn og har en bamse over hodet. 12 hoder stirrer ned på Stig André og bamsen.

– Det er jo Bamse, verdens sterkeste bjørn, fastslår bjørnekjenner Bringværd.

Han pludser i vei med Stig André som smiler fra øre til øre over plutselig å være

Strupehodet: Eilert Sundt-Ohsen og Maiken Garder har oppdaget Stanshundens strupehode, kamusflert som en gammel bunkers.

Historiens første kon-tur for allmennheten nærmer seg slutten. I ettertid innrømte Bringværd at det var omtrent her han ble så or at han ikke lenger visste hvor han var. Men Eilert holder koken. Han mener å ha funnet Svaret med stor s.

– Vet noen egentlig hva som skjedde med Laika? Alle antar at hun brant opp, men hva om hun landet her i Myra og la seg godt til rette. Det kan forklare hvorfor hun er så rolig - hun sitter rett og slett fast i myra, sier Eilert og peker på gateskiltet Myra.

Bringværd og Pihl nikker anerkjennende. Det er en god teori. De forstere-sende nikker også. De begynner å få dreisen på det nå.

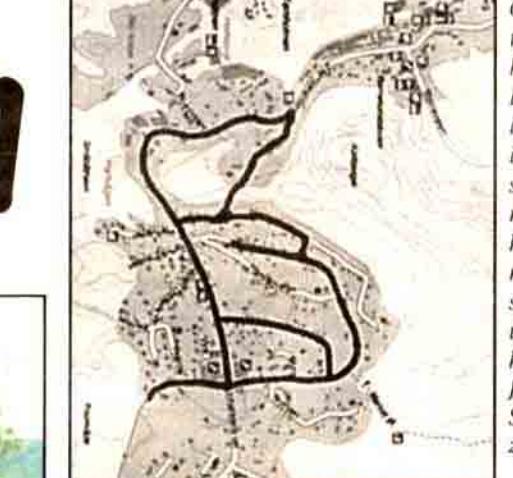
Litt senere ankommer følget Shell.

– Et skjell som lukkes hver kveld klokka 23.00. Spennende, sier Bringværd og gumler på en is, kjøpt i dem indre.

Futten har gått litt ut av sporphundene, men så dukker Stig André opp. Han blir trillet i barnevogn og har en bamse over hodet. 12 hoder stirrer ned på Stig André og bamsen.

– Det er jo Bamse, verdens sterkeste bjørn, fastslår bjørnekjenner Bringværd.

Han pludser i vei med Stig André som smiler fra øre til øre over plutselig å være

Stanshunden:

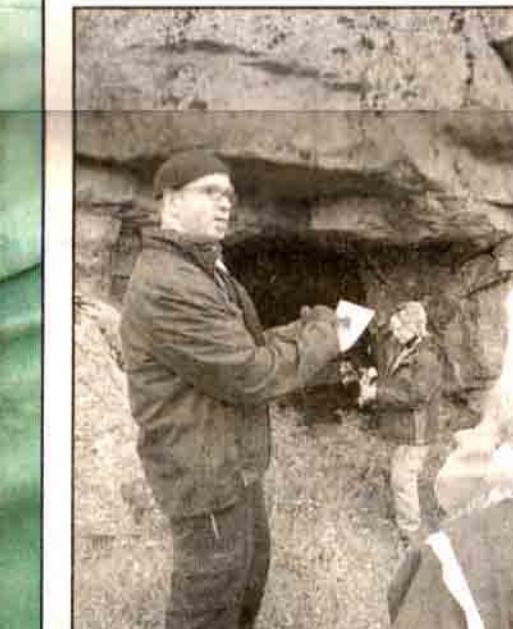
Også kjent som tykkfallen muldhund. Ble funnet av Eilert Sundt-Ohsen i vinter. Konturen inneholder flere sløyfer og krysningspunkter og kan gås i flere retninger og kombinasjoner. Et naturlig utgangspunkt er krysset Halsan/J.M. Johansens vei. Se også www.karto-zoologi.no.

Karto-zoologi

Karto-zoologi er serios moro - eller userios vitenskap, alt etter man ser det. Kartozooli går ut på å lete etter omriss av dyr i gatekart. Området skal deretter utforskes nøye. Alt dyreliv langs ruta skal undersøkes og dokumenteres i det som kalles en «kon-tur».

Se!: Hva er det de ser? Pelle Gustavsen leder an og Preben Faye-Schijoll (t.h.) ser i alle fall begeistret ut. Roger Phil (bakst) ser betenk ut og Eilert Sundt-Ohsen (t.v.) peker ivrig.

Pust i bakken: Førerhunden Dina på ni uker syntes kon-turen ble vel lang. Her tar hun en pause på forfatter Tor Åge Bringværds skuldrer. Hundeeier Britt Unni Solas i bakgrunnen.

På hagebesøk: Kartozoolene Roger Phil (t.v.) og Eilert Sundt-Ohsen har sett inn i en Stamsund-hage for å forenige noen mystiske hagedy.

midtpunkt i noe han ikke helt forstår.

– En fremtidig kartozool, konstaterer Bringværd fornøyd.

REPORTASJE: HANNE TØFTÉ